

Ylipainos Turun Sanomista.

Naisten äänioikeusasia.

Lucina Hagman

Turku . Osakeyhtiö Polytypos . 1905

Naisten äänioikeusasia.

Suuria, uskomattoman suuria miehiteiden käänteitä on nykyinen uudestasjentyminen waihe saanut aikaan. Yksi sellainen ja warmaan sywälle wiewä, on tunnuistus siitä, että oikeus waatii myöntämään naisille äänija waalioikeuden. Tämä tunnuistus todistaa, että oikeuden ja wapauden pyhä aate on ottanut jättiläisaskelen ihmismielisfä.

Sukuisat kansalaisryhmät ja puoluekokoukset ovat nyt määritelleet, mitä ne käsittävät sanoilla „yleinen“ ja „yhtäläinen“ ja lausuneet suoraan ja peittelemättä julki, että nuo sanat ovat sovellutettawat niin hywin naisiin kuin miehiin.

Siiis: äänioikeus ja waalikelpoisuus sukupuoleen katsomatta.

Wikä äärettömän suuri hengen woiito raakawoiman yli sisältyhkään tällaiseen oikeuden periaatteelliseen innoistukseen! Winkä helpotuksen tunteen se tuottaa niiden naisten sydämille, jotka ovat uhranneet wuosi-

kymmeniä elämästänsä tämän voiton saavuttamiseksi.

Mutta oikeuden tunnustus ei vielä ole oikeus itse. Naiset eivät suinkaan vielä todellisuudessa ole sitä oikeutta saaneet, joka heille nyt kaikilta tahoilta on suin ja kynin luvattu.

Tuleeko tästä muuta kuin lupauksia ja tunnustuksia, se on riippuva vielä monien valta-asteiden lausunnoista ja päätöksistä. Ja huomata tulee, ettei naisten oma ääni pääse kuuluviin ainoosakaan näistä. Heidät pidetään, nykyisten lakien voimalla, loitolla silloin kuin heidän asiastaan, joka koskee koko isänmaata, päätetään.

Ensimmäinen näistä valta- eli päätösasteista on juurikään kokoonkutsuttu väliaikaiset waltiopäivät.

Ja kuten kaikki tiedämme eivät naiset saa ottaa osaa niiden henkilöiden walitsemiseenkaan, jotka waltio-päiwille lähetetään, eivätkä myöskään itse walitukseksi tulla. Selwää on siis että naisten äänioikeusasiassa on paljon vähemmän mahdollisuuksia tulla ratkaistuksi oikeuden ja wapauden periaatteiden mukaan, naisten ja isänmaan eduksi, jos asia tulee waltio-päiwäin ratkaistawaksi, kuin jos eduskuntareformi kokonaisuudessaan olisi lykätty kansalaiskokouksen päätettäväksi. Sillä jos kansalaiskokouksen kokoonpano tapahtuisi yleisen ja

yhtäläisen äänioikeuden perusteella, kuten odottaa sopii, pääsivät naiset itse siihen valvomaan omia oikeuksia, jotka, sanoamme se uudesta, ovat ihmisoikeuksia ja koskivat koko kansaa.

Tuleeko oikeus vihdoin viimein naistenkin osaksi, riippuu siis nyt ensiksi siitä miten ylimääräisten waltiopäiväin miehet tulkitsevat „yhtäläisen“ ja „yhtäläisen“. Sillä laki on niinkuin se luetaan, surullista kyllä. Moni sanoo, etteivät edusmiehet nyt woi, ettei heillä ole oikeutta eikä waltaa tulkitsemaan toisella tavalla kuin kansan enemmistö on nämä sanat nyt tulkinut. Mutta sen saamme nähdä.

Ja sitten? Joskin asia waltiopäivillä saatettaisiin onnelliseen päätökseen, niin älkäämme unohtako, etteivät ne päätökset vielä ole lakeja. Vielä on tämä ilmeisesti oikea asiamme joutuwa kotimaisen hallituksemme lausunnon alaiseksi. Ja kuka tietää mitä sanotaan ja päätetään siellä. Ja sitte vielä kenraalikuvernööri, jonka lausunto myös on mukaan liitettävä. Ja lopuksi — waltakunnan hallitus.

Niinkuin tästä selvästi näkyy, eivät naiset suinkaan saa laskeutua siihen harhaluuloon, että kaikki nyt olisi walmista. Päinwastoin heidän tulee walppaasti walwoa ja kaikin

voimin koettaa vaikuttaa kaikkiin näihin mainittuihin valta-asemiin, niin että heidän oikea ja tärkeä asemansa lopultakin voitaisi.

Koska näin ollaan vasta ensimmäisessä alussa, ei liene tarpeetonta, että tässä esitämme erinäisiä näkökohtia siitä mitä oikeus vaatii tätä asiaa ratkaistaessa.

Pilaantumattomalle järjelle luonnollisesti on selvää, ettei mitään oikeutta voi sanoa yleiseksi, jos sitä saa nauttia ainoastaan toinen puoli kansasta, mutta toinen puoli jätetään siitä osattomaksi. Yleisen äänioikeuden täytyy siis aina, jos oikeutta tunnustetaan, ulottua naisiin samoin kuin miehiin.

Eikä se voi olla yhtäläinen, jos se sovelletaan toisella tavalla naisiin kuin miehiin. Ei voi olla yhtäläisyydestä puhuttakaan, jos esim. miehet omankädenoikeudella ottaisivat itselleen sekä ääni- että vaalikelpoisuus-oikeuden, mutta laatisivat lakeja, joiden voimalla edelleen estäisivät naisia pääsemästä tähän jälkimmäiseen eli vaalikelpoisuus-oikeuteen. Ja äänioikeus ilman vaalikelpoisuutta on kuin kuolleena syntynyt lapsi. Olisipa mitä väkivaltaisinta kuristusta, jos uusi perustuslaki erottaisi kaikki naiset pois jäsenyydestä itse edustuskunnassa. Vasta kun yhtäläiset oikeudet maksetaan naisille kuin miehille, on ääni-

oikeuteen sovellettu yhtäläisyys
den periaate.

Koetetaan vastustaa asiaa sillä
ettei monissa muissakaan maissa,
missä muga yleinen ja yhtäläi-
nen äänioikeus vallitsee, sitä ole
naisihmisiin sovellutettu. Entäpä sit-
ten? Olisiko vääritys, jos se meillä-
kin pantaisiin toimeen, vähempi sen
vuoksi, että yhtä väärin on mene-
telty muuallakin? Ei suinkaan. Jos
muualla pysyttellään väärin peri-
aatteiden kannaksilla, ei meidän tar-
witse jäljitellä. Olisi surkuteltavaa,
jos me nytkin matkisimme vanhoja
hapatusia, jotka kyllin räikeästi ovat
osottaneet kykenemättömyhtensä on-
nea luomaan.

Me olemme nuori kansa; isän-
maamme seisoo ratkaisewassa kään-
teessä, jolloin perustukset ovat las-
kettavat uudelle järjestölle, josta
toivomme uutta onnea, uutta edis-
tystä lähtewän. Kysymys on nyt,
onko ylimääräisten waltiopäiwän
miehillä niin paljo älyä ja sydäntä,
että tinkimättä astuvat oikeuden puo-
lelle, että astuvat kokonaisen aske-
leen wapauden ja yhdenvertaisuuden
aatetta kohti, että kohottawat isän-
maamme ensimmäisten joukkoon walon
ja wapauden palveluksessa?

Niin, onko?

Jos yleisen ja yhtäläisen
korkea prinssiippi nyt rikotaan, edelleen

sulkemalla naiset pois kansalaisoikeuksista, niin jätetään wäkiwallan periaate yhä vallitsemaan. Jos päätetään yhä edelleenkin laittaa lakeja, joiden voimalla naisia estetään walmomasta omia ja koko kansan tosi-etuja, niin ruvetaan oikeuden polkijoiksi heti wapausliikkeen ensi askelia astuttaisja. Ja muistettakoon: oikeuden polkeminen ei milloinkaan kasra hyviä hedelmiä, tapahtuoonpa se kuinka kauniitten tarkotusten warjossa hywänjä.

On ollut warsin tuskallista kuulla, että eräs lainoppineistamme aikaisemmin lausui, ettei muka naisten äänioikeusasiasia pitäisi käsitellä oikeuden waan hyödyn kannalta. Tämöisellä puheella lainoppinut on tahtonut päästä koko asiasta, saada sen ratkaisu lykättyksi — tukatieksi kuinka pitkälle kaukaisuuteen.

Päinwastoin: juuri oikeuden kannalta, ja ensiksi siltä, on kysymys ratkaistawa. Oikeuden täytyy saada paikkansa hyödyn edellä, eikö niin? Eikös se ole ollut tunnuslauseenamme kaittina näinä pimeinä wäärhyden aikoina? Eikös ole yhä uudelleen kehotettu walanomistajia omassa maassja: „Tehkää se, mikä on oikein, pysykää oikeuden kannalla, älkäätkä juinkaan antako hyötnäkökohtain toimianne johtaa?“ Niinhän on kehotettu.

Oltaakoon nyt johdonmukaisia, kun

toinen puoli kansaa, naiset, vaativat vihdoinkin päästä nauttimaan niitä kansalaisoikeuksia, jotka heiltä tähän asti on pakolla pidätetty.

Ennen kaikkea oikeutta, ja ainoastaan sitä. Uusi eduskuntalaitoksemme tahrattaisiin rumalla häpeäpilvulla, jos yhä vielä, uuden perustuslain voimalla, suljettaisiin kaikki naiset ulos nyt, kun aiotaan ottaa kaikki miehet mukaan. Sikä tuo yhä jatkuva wäärhyys kohtaisi ainoastaan naisia, vaan koko isänmaata, se on selvä. Sillä sellaisen teikauksen avulla estettäisiin yhä edelleen niitä siiveellisempiä, sävyisempiä henkivoimia pääsemästä vaikuttamaan, jotka voisivat uuteen järjestöön luoda sitä sopusuhtauutta, jota kaikki ikävöivät.

Sillä, kuten jo mainittiin, ne yhteiskunnalliset ja valtiolliset järjestöt, joita yksin miehet ovat luoneet, ja jotka nyt joka paikassa ratkeilevat, eivät ole kenneet ympärillemme onnea luomaan. Heikkouttaanhän ne särkyilevät.

Wallitsewa wäärhyys naisia kohtaan kaswaisi kahta julkeammaksi nyt, jos jokainen 21. vuotta täyttänyt mies, olkoonpa hän kuinka siivistymätön, kuinka siiveellisesti rappeutunut, pääsee mukaan vaikuttamaan kansan yhteisten asiain järjestämiseen, mutta jokainen nainen, olkoonpa kuinka siivistynyt, kuinka siiveellisesti wa-

listunut, kuinkakin huomattavaa työtä isänmaan hyväksi suorittanut, yhä ajetaan pellolle.

Sellaiselle perusteelle rakennettava uusi kansaneduskunta olisi tosiaan mitä kehnoin.

Erittäin tärkeätä olisi, että asiaa suosivat miehet ja naiset ottaisivat asian keskusteluunsa ja että siitä tehdään selvät päätökset, jotka sitten vaaliehtokkaille ilmoitetaan. Näin on jo useimmilla tahoilla tehty, esim. Helsingissä olleissa suurissa kokouksissa; ja niinkuin tunnettua, ovat nämä kokoukset hyväksyneet naisten sekä ääni- että vaalikelpoisuus-oikeuden.

Suuresti täytyy pahetkia sitä, että kun eroava senaattimme täällä taannoin asetti komitean valmistelemaan ehdotusta suuressa reformitysymyksessämme, se ei siihen valinnut ollenkaan naisia, vaikka sen täytyi tietää, että niin tärkeä kysymys kuin naisten äänioikeuskysymys oli tuleva komitean käsiteltäväksi. Eikä tietääksemme tässä ollut mitään laki olemassa, joka nimenomaan olisi kieltänyt, ettei sellaiseen valmistelemaan komiteaan saisi nainen astua.

Vuultavasti ei tuon komitean toimesta mitään tule, niinkuin onkin suotava. Mutta jos uusi komitea asetetaan uuden senaatin toimesta, niin tehdään ilmeinen vääryys, ellei komiteaan valita myöskin naisia.

Samaa on sanottava, jos kansalaiden puolelta sellainen komitea vielä tulisi asetettavaksi. Valmistettakoon siihen sijaa naisille kuin miehillekin. Älköön miesvalta enää polkeko ihmisoikeuden pyhää periaatetta.

Älkää puhuko oikeusvaltiossa siellä, missä toinen puoli kansaa tekee lait toiselle. Älkää puhuko vapaudesta siellä, missä toinen puoli kansalaisia nauttii vapauden etuja ja vapauden onnea samaan aikaan, kuin toinen puoli pidetään lain puristimilla toimittomuuteen, orjuuteen kytkettyinä.

Vasta silloin, kuin naiset niinkuin miehetkin ovat äänioikeuslain edessä tasa-arvoisia, vasta silloin on sovellettu „yhteisen ja yhtäläisen äänioikeuden periaatteet“.

Ja ne hän ovat sovellutettavat.

Mutta jotta tämä todella tulisi tapahtumaan, on asiaa edelleen ajettava. Ja työhön ottaakoon osaa jokainen mies ja nainen, jolle ihmishyöden, oikeuden ja vapauden voitto on kallis.

E. S.

(Lucina Hagman)

...
 ...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...
 ...
 ...